

IZHAJA VSAK DAN

Na nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.)

RAČUNARJE NA MILIMETRE v širokosti 1 milona. CENE: Trgovinski in obrtni oglašaji po 8 st. mm. zračnice, zahvale, poslanice, oglašaji denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglašaje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka dodatna vrsta K 2. Mali oglašaji po 4 stot. beseda, najmanj pa 10 stot. Oglašje sprejema Inzeratni oddelek uprave "Edinosti". — Plačuje se izključno le upravi "Edinosti". Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva "Edinost" za Primorje.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se upravlja na ožra.

Naročnina na nedeljsko izdajo "EDINOSTI" stane: za celo leto Kren 200, za pol leta Kren 100.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Strojarska 20 (Razred 20).

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Iznemajski honorarji lista "Edinost". — Nacionalna Tiskarna "Edinost", vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galati št. 20.

Polno-brnjalni račun št. 841-652. TELEFON B. II-52.

BRZOJAVNE VESTI.

Delcassé -- novi francoski veleposlanik v Petrogradu.

PARIZ 20. (Izv.) Bivši zunanji in mornariški minister, Teofil Delcassé, je imenovan novim francoskim veleposlanikom v Petrogradu. Dosedanji veleposlanik, Louis, je odpoklican.

PARIZ 20. (Kor.) Na današnji seji ministrskega sveta, je zunanji minister Jounart izjavil, da je ruski car že naznanil svoje privoljenje v Delcassejevo imenovanje.

PARIZ 20. (Izv.) Začetkom današnje seje poslanske zbornice so poslanci Delcasseju iskreno čestitali k njegovemu imenovanju.

PARIZ 20. (Kor.) "Agence Havas" poroča: Delcassé obdrži svoj poslanski mandat. Po ustavnih določbi dobi 6 mesečni dopust, ki se lahko potem zopet podaljša.

Internacionalni položaj. — Poslaniška reunija.

DUNAJ 20. (Izv.) Danes so se v Londonu zopet sestali veleposlaniki k posvetovanju. Zadnja seja poslaniške reunije je, kakor znano, stala pod utisom silne krize. Pereče albansko vprašanje se je vsled velikih diferenc med Rusijo in Avstrijo moralo odstaviti z dnevnega reda in bila je celo nevarnost, da stopi mesto albanskega vprašanja na dnevni red — vprašanje evropske vojne.

Evropa si je bila v svesti silne krize in je dobro razumela nevarnost položaja. — Anglija in Nemčija sta kot neposredno prizadeti državi odločno nasvetovala državam obeh zavezniških skupin, naj se nikar ne premagljijo v svojih korakih, ampak postopajo trezno in premišljeno.

Radi Prizrena, Skadra, Djakovice in Peči nikakor ne kaže povzročiti evropske vojne, tega gesla se je sedaj oprijela celokupna evropska diplomacija. Najvplivnejše klerikalno glasilo v Avstriji "Pijeva korespondenca", ki je dosedaj vedno odločno nastopala proti vsem srbskim aspiracijam, prinaša danes nekaj praeludium mirovnemu razpoloženju s sledečimi zanimivimi besedami: Dosegli smo velik diplomatičen uspeh v vprašanju srbskega jadranskega pristanišča. Ršena je čast države, rešen ugled. Radi Albanije in radi par obkurnih albanskih mest se ne izplača izzivati evropsko vojno.

Sploh so danes mirovni izgledi jako ugodni, ker je zaznamovati tudi v rumunsko-bolgarskem konfliktu znaten napredek in se ni bati krvavega spopada. Upati je, da se pogajanja ne razbijejo. — Velesile so pripravljene na željo obeh prizadetih držav razsoditi ves konflikt pred internacionalnim razsodiščem, v katero bi poslala Rusija in Italija svoje delegate, Anglija pa poslala predsednika.

Velesile obljubljajo bolgarski vladi, da bodo za slučaj, če ugotovi Rumunija glede Silistrje, odločno podpirale njene zahteve pri mirovnih pogajanjih s Turčijo in se zavzele za linijo Midija-Dedeagač kot bolgarsko-turško mejo.

Mirovna pogajanja med Turčijo in balkanskimi zavezniki niso tako zelo oddaljena nego bi človek mislil in kakor je soditi po dogodkih na bojišču. Položaj Turčije je na-

ravnost obupen. Turčija je zmučena in finančno skoro popolnoma ubita. Hakki paša, zastopnik mladoturške vlade, naravnost prosjači po evropskih prestolicah za posredovanje velesil glede nadaljevanja mirovnih pogajanj. Toda velesile bodo posredovale le v tem slučaju, ko bo Turčija enkrat pošteno in odkrito pristala na pogoje, katere ji staviijo balkanske države.

Naravnost velikansko senzacijo in iznenadenje pa je danes vzbudilo dejstvo, da je bil dosedanji francoski veleposlanik v Petrogradu, Louis, ki je v Rusiji zelo priljubljen, nenadoma odpoklican in imenovan na njegovo mesto znani francoski državnik, bivši zunanji minister in mornariški minister v Polcarejevem kabinetu, Teofil Delcasse.

To imenovanje pomeni popolno zmago politike ruskega veleposlanika v Parizu, izvolskega nad politiko ruskega zunanjega ministra Sazonova. Delcasse, francoski veleposlanik v Petrogradu, znači še večje zblizanje med Rusijo in Francijo in s tem seveda implicitno tudi še večjo solidarnost trilateralne z naravno ostjo proti trozvezju.

In res je bilo imenovanje Delcasseja francoskim veleposlanikom v Petrogradu sprejeto v krogih trozvezja z velikim nezadovoljstvom.

V trozveznih krogih se povdarja, da Delcassejevo imenovanje ni ravno v prospeh mirnega razvoja internacionalnega položaja, vendar pa se zajedno splošno naglašja, da se mednarodna situacija kljub vsem težkočam razvija mirno v smislu evropskega miru.

Za pomlad lahko pričakujemo že boljšo situacijo.

LONDON 20. (Izv.) Današnja konferenca poslaniške reunije se ni vršila in so veleposlaniki samo obiskali ministra Greya in z njim konferirali. Seja se vrši jutri. Vzrok, da se seja ni vršila, je bilo dejstvo, da so veleposlaniki pričakovali odgovor Bolgarske in Rumuniji glede posredovanja, katero ponudbo so velesile stavile obema državam v torek. Odgovor je prišel še-le pozno v noč in je ugoden. Tako Bolgarska kakor Rumunska izjavljata, da sta pripravljene sprejeti posredovanje velesil.

Procházka na dopustu.

DUNAJ 20. (Izv.) Znani konzul Procházka je, kakor se uradno poroča, odpotoval iz Prizrena na večtedenski dopust. V političnih krogih se zatrjuje, da se ne vrne več na svoje mesto. Za enkrat ga bo nadomestoval skopeljski podkonzul, Pössl.

Politični emisariji v Albaniji. — Hujskanje proti Srbom.

DUNAJ 20. (Izv.) Slovanski politični krogi so dobili obvestilo, da potujejo že par tednov po Albaniji politični emisariji, ki skušajo Albance vojaško organizirati in jih ščuvajo na odpor proti srbskim posadkam. Interesantno bi bilo izslediti, katere države podaniki so ti agenti. (Mislimo, da ne bo pretežko uganiti. Turški gotovo niso. — Op. ured.)

Pred novimi mirovnimi pogajanjmi.

LONDON 20. (Izv.) Glasovi o predstoječih mirovnih pogajanjih se vedno bolj množijo. Položaj za to še ni bil nikdar tako ugoden nego sedaj. Dosedanje nasprotstvo med eventualno posredovalno akcijo velesil in stališčem Turčije je predvsem ob-

stovalo v tem, da so velevlasti kot pogoj za posredovanje zahtevale točno izpolnitev vseh zahtev v kolektivni noti, Turčija pa je na drugi strani stala na stališču, da lahko njen odgovor na kolektivno noto služi za podlago nadaljnim pogajanjem. Ta nasprotstva so sedaj že izgubila, posebno, ker velevlasti ne vstrajajo več odločno na svojih pripravljenih zahtevah, Turčija pa je končno tudi pripravljena še nekoliko popustiti. Splošno se opaža, da je tudi mladoturški kabinet prišel do prepričanja, da potrebuje Turčija miru. Mislija Hakki paše po evropskih prestolicah ima namen, pripraviti teren za nova mirovna pogajanja iz zaprositi tudi velevlasti za mediacijo.

Turški mirovni pogoji. Odstopitev Drinopolja?

LONDON 20. (Izv.) Kakor poroča "Daily Telegraph" nameravajo velevlasti v najkrajšem času ponuditi Turčiji in balkanskim zaveznikom svoje posredovanje v vrhu sklenitve miru. Turčija je baje pripravljena odstopiti Drinopolje in otoke v Egejskem morju. Pridržala bi zase edino le otoke ob maloazijski obali. Turčija bi zahtevala popolno svobodo v zadevi carine in pa denarno pomoč od velesil, obenem pa tudi, da sprejmejo balkanske zavezne države primeren del sedanjih turških državnih dolgov. To pa bi se moralo zgoditi takoj potom sporazuma med interesiranimi državami, ne pa šele po končanih mirovnih pogajanjih in mirovnem sklepu, kakor je bil slučaj pri berlinskem kongresu, katerega sklepi se potem niso izvršili. Končno bi zavezniki ne smeli zahtevati od Turčije nikake vojne odškodnine.

Kralj Nikola odloži vrhovno poveljništvo.

BELGRAD 20. (Izv.) V tujakšnih vojaških krogih se vzdržuje nekaj časa sem vest, da namerava kralj Nikola odložiti vrhovno poveljništvo nad črnogorskimi in srbskimi četami, ki stoje pred Stadrom. Vzrok temu ukrepu črnogorskega kralja je baje utrujenost vsled velikih naporov pri dosedanjem obleganju.

Vrhovno poveljništvo pred Skadrom prevzame baje neki srbski general.

Janjina nepremagljiva. Grški neuspehi.

ATENE 20. (Izv.) Iz glavnega tabora grškega poveljnika pred Janjino prihaja vest, da položaj grške vojske, ki oblega Janjino, ni najugodnejši. Grki so zasedli dohod k Janjini pač od juga in vzhoda, dočim pa sta severna in zahodna stran popolnoma odprti, tako da turška posadka v Janjinski trdnjavi dobiva danzadnem ojačenja. Posebno prihaja baje v trdnjavo veliko dobro oboroženih Arnavtov. Kakor je razvidno iz tega položaja, je Janjina vsaj za sedaj za Grke še nepremagljiva.

Bolgarsko-rumunski konflikt. Posredovanje velesil.

RIM 20. (Kor.) "Agenzia Stefani" poroča iz Londona: "Times" javljajo iz Petrograda, da pride bolgarsko-rumunski konflikt pred italijansko-rusko razsodišče pod pokroviteljstvom Anglije. V londonskih političnih krogih se dalje zagotavlja, da sta tako Italija kakor Rusija izjavila, da bi bila sicer uspešnejša skupna akcija velesil, vendar pa sta pripravljena prevzeti razsodilno vlogo, če se ta korak izkaže pripravnejšim.

RIM 20. (Kor.) "Agenzia Stefani" javlja z Dunaja: Zagotavlja se, da je Italija na

dosegla ono moč nad menoj, ki jo je bila izgubila kot mati.

"Oh, molči vendar!" je vzkliknila Akta prestrašena.

"Ah, omenila si mi Oktavijo in Popejo, toda slutila nisi, da imaš še tretjo tekmovalko."

"Molči, molči!"

"Ne v temni noči, temveč v skrivnostnem mraku samotne sobe je prišla s tem namenom k meni; ne, zgodilo se je pri neki slavnostni pojedini pred očmi vsega dvora. Seneka in Bur sta bila navzoča, Parid in Faon, vsi so bili prisotni. Stopila je v dvorano, okrašena s cveticami, in le napol oblečena, obsevana od svetlobe in obdana od vabilne godbe. Takrat je bilo, ko so njeni sovražniki, v strahu pred njenimi narčiji in njeno lepoto — kajti ona je krasna! — Potisnili Popejo med njo in menoj. Kaj se ti zdaj moja mati, Akta?"

"Ostudno, ostudno," je mrmrala deklara in si je zakrivala od sramu svoje zardelo lice.

"Da, kaj ne, mi smo posebno pleme? Ker nas ljudje več ne smatrajo vrednih ljudi, so nas povzdignili v bogove. Moj stric je zadalil svojega varuha z blazino, a svojega tasta v kopelji. Moj oče je iztaknil nekemu

vprašanje, če bi pristopila v rabsodišče glede rumunsko-bolgarskega konflikta, odgovorila, da nima ničesar proti temu, vendar pa je mnenja, da bi bilo skupno posredovanje vseh velesil izdatnejše.

BUKAREŠT 20. (Kor.) "La Roumaine" izraža svoje zadovoljstvo, da priznava bolgarsko časopisje potrebo o prijateljskih odnosih z Rumunijo in potrebo regulacije meje. List naglašja, da se je ton bolgarskega časopisja spremenil in da nima Rumunska nobenih sovražnih namenov proti Bolgarski.

BUKAREŠT 20. (Izv.) Oficijozna "Epoca" razpravlja danes v svojem članku o izredni strateški važnosti bolgarske trdnjave Silistrje za Rumunijo. Članek konča s sledečimi zanimivimi besedami: Če bi morala končno Rumunija iz teh ali onih vzrokov v svojih zahtevah kaj prepustiti, se to nikakor ne sme zgoditi glede Silistrje.

SOFIJA 20. (Izv.) Zatrjuje se, da se Rumunija brani sprejeti posredovanje velevlasti in noče čisto nič popustiti, tako da se je konflikt zopet poostiril. Jutri pričakujejo v Sofiji odgovor Rumunije na zadnje bolgarske predloge. Če se velesilam ne posreči pripraviti Rumunsko k popustljivosti, je prelom pogajanj nelzogiben.

SOFIJA 20. (Izv.) Semkaj so došla zanesljiva poročila, da koncentrirala Rumunija na otoku pred Silistrjo vso svojo artilerijo in kavalerijo.

Položaj na bojišču.

CARIGRAD 20. (Kor.) Uradno se poroča: Včeraj okoli polnoči je bilo bombardiranje Drinopolja jako slabo. — Položaj pred Cataldžo in polotokom Galipoli je nespremenjen.

SOFIJA 20. (Kor.) "Agence Telegrafique Bulgare" javlja: Dne 17. t. m. je bolgarski parlamentarec izročil poveljnikom t. d. njave določila bolgarske vlade in velevlasti glede tujih podanikov v trdnjavi. Turki dosedaj še niso odgovorili.

Snežni zameti na galipolskem polotoku.

CARIGRAD 20. (Izv.) Iz Galipola in Bulaira prihajajo poročila, da razsajajo na galipolskem polotoku hudi snežni zameti, ki onemogočujejo vsake vojne operacije. Mnogo vojakov in tudi domačih prebivalcev je že umrlo vsled mraza.

DRŽAVNI ZBOR.

Finančni odsek.

Boj za vpogled v knjige.

DUNAJ 20. (Izv.) V finančnem odseku je bila danes sprejeta ena najtežavnejših točk predloga o finančni reformi. Principijeno je namreč odobrena davčna kontrola nad trgovinskimi in obrtniškimi knjigami. Seveda vlada ni dosegla vsega kar je želela.

Finančni odsek je omejil to izvidno postopanje z raznimi kvantitami, ki bodo v prospeh obrtniškega in trgovskega stanu in varovale trgovce in obrtnike pred zlorabljanjem od strani uradov in konkurentov.

Glasovanje o vpogledu v knjige je bilo jako komplicirano in je trajalo celi dve uri. Šele ob devetih je bilo končano in sprejeto določilo: Vpogled v knjige naj dovoljuje še le II. instanca in to le v tem slučaju, če eksistira konkretni razlogi za vpraševanje te kontrole.

vitezu kar sredi fora s palico oči; na apilski cesti je povozil mladega Rimlana, ker se mu ni umaknil dovolj hitro; nekoč je za mizo poleg mladega cesarja, ki ga je spremljal na vzhod, zabodel svojega osvobojenca, ker ni hotel piti. O svojih materi sem ti že pripovedoval. Umorila je Pasijena, Silana, Lolijo, Pavlino, Klavdijo, in slednjič je hotela mene umoriti, mene najzadnjega, mene, ki sem poslednji svojega imena; ko bi bil pravičen cesar, in ne pobožen sin, bi jo dal umoriti!"

Akta je zakrčila pretresljivo, se zgrudila na kolena in razprostrla roki proti cesarju. "No, kaj počenjaš vendar?" je nadelaval Neron smehljaje in z nenavadnim izrazom, "ti jemlješ resno, kar je bila le šala. Nekaj vrstic mi je še ostalo v spominu, odkar sem zadnjikrat pel vlogo materinega morilca Oresta; pomešale so se z mojo prozo. Le pomiri se, ti neumni otrok. Ali si prišla sem, da se treseš in da se me bojiš? Ali sem te poklical za to sem, da si raniš kolena in da si zviniš nogo? Pridi, vstani! Ali sem cesar? Marli sem Neron? Ali je Agripina moja mati? Saj si to le sanjala, moja lepa Korinčanka. Jaz sem Lucij, borilec, dirkač, pevec, ki s sladkim glasom prepeva ob zvoku zlate lire; to je vse."

PODLISTEK.

AKTA.

Zgodovinski roman iz Neronovih časov.

Spisal Aleksander Dumas. — Prevel F. P.

Vejala je tedaj za najlepšo žensko. Kaligula jo je bil poročil in jo kazal Rimljanom z nakitom, ki je stal štirideset milijonov sester. Pavlina je morala umreti v mukah in vsled trpinčenja. Sedaj je bila pot do prestola odprta. Nečakinja se je poročila s stricem. Mene je vzel Klavdij za svojega, Agripini pa je senat podelil naslov "prezvela". Čakaj, to ni še vse, je nadaljeval Neron in je odložil Aktine roke z njenih ušes, ki si jih je tiščala, da bi ne slišala sina, ki je obtoževal lastno mater. "Zgodilo se je, da je nekoč Klavdij obsodil neko prešestnico na smrt. Te razsodbe se je Agripina ustrašila. Naslednjega dne je obedoval cesar na Kapitolu skupno s svečniki; Halot mu je ponudil gobe, ki mu jih je bila zabelila Lokusta s strupom, ki pa ni bil dovolj močan. Ko se je cesar, zleknen po počivalnici, boril s smrtjo, mu je potisnil

zdravnik Ksenofont v grlo zastrupljeno pero, češ, da mu izprazni želodec. Cesar je izdihnil.

Tako je postala Agripina vtiretje vdova. Kajnega, ta del svoje zgodovine ti je molče prezrla? Pričela je šele tam, kjer je mene postavila na prestol in menila, da bo lahko vladala v mojem imenu. Oja naj bi bila telo, jaz pa senca, ona resničnost, jaz pa strašilo, in to je tudi trajalo nekoliko časa. Imela je na razpolago pretorijansko stražo, predsedovala je senatu, izrekala je razsodbe. Oproščena Nareisa je dala obsoditi na smrt in prokonzula Julija Silana je dala zastrupiti. Ko sem videl toliko usmrčenj, sem ji nekega dne potožil, da meni ne preostaja nobeno delo. Odgovorila mi je, da sem še preveč storil kot tujec in posilovljenec, in da je življenje Britanikovo ostalo k sreči ohranjeno z njeno pomočjo in naklonjenostjo bogov... Prisegam ti, da sem po teh besedah ravnotako malo mislil na dečka, kakor danes na Oktavijo; toda ta grožnja, ne pa strup, ki sem mu ga dal, je povzročila njegovo smrt. Moj zločin ni obstajal v tem, da sem postal morilec, temveč v tem, ker sem hotel postati cesar!... Potrpi nekoliko, kmalu končam. Potem — poslušaj deklara čije ljubezen je še čista in krepkostna — potem je skušala, da bi kot ljubimka

V glavnem se je vršilo glasovanje sledeče:

1) Predlog, naj dovoljuje vpogled v knjige že I. instanca, je bil odbit s 36 proti 10.

2) Predlog, naj dovoljuje vpogled II. instanca je bil sprejet z 38 proti 7.

3) Sprejet je bil predlog poslanca Funka, da finančni uradi niso upravičeni na prosto uvaževati o vprašanju, če so zapiski v knjigah pravilni ali ne. Dovoljeno je to le strokovnjakom. Predlog je bil sprejet z 28 proti 10. Proti so glasovali iz popolnoma neumljivih razlogov tudi slovenski klerikalci.

4) Sprejeta je bila Licht-Rašinova resolucija, da se fakta, ki so bila konstatirana pri vpogledu v knjige v svrhu kontrole osebnodohodniške napovedi ne smejo uporabljati za podlago drugih davčnih predpisov.

5) Sprejet je bil predlog poslanca Stolzla, da je dovoljen vpogled v knjige le pri posebno upravičenem dvomu in važnejših slučajih, to je, če so zato tehtni razlogi.

6) Sprejeto so bile tudi določbe, da je pri odreditvi vpogleda v trgovske in obrtniške knjige treba, da sklene to davčna komisija II. instance vsaj z enim glasom nad absolutno večino. Če se postopanje ponovi, je treba dve tretjinske večine. Siroške za vpogled v knjige mora redovito plačati država. Le v slučaju, če je vpogled v knjige predlagal davčni obvezanec sam in če se je pri tej priliki konstatiralo, da so zapiski napačni ali slabi, plača stroške stranka sama.

7) Sprejet je bil Rašinov predlog, da morejo postopati davčne oblasti pri vpogledu v knjige previdno in dobe davčni obvezanci tudi pravico rekursa.

Finančni minister Zaleski današnji seji ni prisostvoval. Jutri se vrši razprava o kazenskih določbah. V soboto in ponedeljek najbrže ne bo seje.

Proračunski odsek.

DUNAJ 20. (Izv.) V pododseku je brambni minister Georgi zagovarjal postopanje admiralja Montecuccolija, ki je naročil za 23 milijonov kron potrebščin v inozemstvu. Konstatiral je, da je bila domača avstrijska firma veliko dražja nego nemška. Vrh tega je domača firma znižala ceno še le potem, ko je bil dogovor z nemško končan, a tudi ta oferta je bila še za K 671.212 večja od nemške. — Nato je trgovski minister Schuster konstatiral, da se je sicer prizadeval, da se naročilo izvrši doma, da pa se je mornariškemu poveljniku razlika v ofertah zdela vendarle prevelika in je za to delo naročil raje v tujini, česar se mn ne more štet v zlo.

Prilodnja seja se vrši v četrtek, dne 27. t. m.

DUNAJ 20. (Izv.) Med strankami se še vedno nadaljuje pogajanja glede kompromisa o predodkazih iz novih davčnih dohodkov deželnim blagajnam. Glede predodkazov dohodkov od žganja se je poljski klub že pridružil stališču ostalih strank. Veliko nasprotje pa vlada še vedno glede predodkazov dohodkov od osebnodohodniškega davka, ker zahtevajo Poljaki, da naj se postavi za podlago število prebivalcev, ne pa višino realnih davkov, ker upajo računati na ta način za Galicijo pol milijona več. Tudi pogajanja glede praecipua, ki naj pripade Goriški in Dalmaciji, še niso končana in ni še ničesar definitivnega sklenjenega.

Strašen požar v Tokiu.

3990 hiš vpepeljenih. — 15.000 ljudi brez strehe.

TOKIO 20. (Kor.) Tu je včeraj razsajal strašen vihar, tekmo katerega je zbruhnil v središču mesta požar, ki je uničil 15.000 hiš. 10.000 ljudi je brez strehe.

TOKIO 20. (Kor.) Požar se je razširil z neznansko hitrostjo in zavzel naravnost velikanske dimenzije. Okraj Canda je bil ves v plamenu. Na delu so bila vsa gasilna društva, pomagala je tudi cela garnizija, a rešiti se ni dalo ničesar. Ves trud je bil zaman. Skoro vse šole in privatna vzgajališča so pogorela. Po uradnih podatkih je zgorelo 3.300 hiš. 15.000 ljudi je brez strehe. Canda je središče dijaškega življenja.

TOKIO 20. (Izv.) Požar je uničil po zadnjih uradnih poročilih 3990 hiš. Škoda znaša okoli 30 milijonov kron. 16.000 ljudi je brez strehe.

Strašen zločin na Dunaju. Trojni umor.

DUNAJ 20. (Izv.) Danes zvečer se je zgodil na Dunaju strašen zločin. Bivši knjigovodja, 60letni Emil Altmann, ki se je nahajal v zadnjem času v Pešči, je prispel na Dunaj in pred pisarno stavbnega podjetja Berger, ustrelil s samokresom na vse tri šefe firme, brate Berger. Vsi trije bratje so bili težko ranjeni. Eden je umrl med prevozom v bolnišnico, drugi po sprejemu v bolnišnico, tretji pa se bori s smrtjo. Altmann je bil svak Bergerjev in tudi dolgo časa njih knjigovodja, pri čemer pa je zgubil vse svoje premoženje in je sedaj zahteval od Bergerjev, da mu pomagajo iz gospodarske kalamitete, ker so oni krivi njegove nesreče. Ker bratje Berger niso hoteli uslišati njegove prošnje, se je sklenil maščevati nad njimi in izvršil zločin. Altmanna so izročili sodišču.

Italijansko vseučiliščno vprašanje in slovanski interesi.

I.

Večina proračunskega odseka zbornice poslancev je torej glasovala ne le za ustanovitev italijanske univerze, ampak tudi za Trst kakor sedež te visoke šole. S tem pa seveda ni še rečeno, da je uresničenje tega italijanskega postulata tudi zagotovljeno. To vprašanje bo moralo objadrti še marsikako nevarno pečino in prebiti marsikatera peripetija, predno priprava v varno zavetje — zagotovljene ustanovitve. Stvar je pasirala še le proračunski odsek. Pasirati mora še plenum poslanske zbornice in gosposko zbornico; a potem bo šele prav stala pred vprašanjem: dispozicije vlade. In to ravno je morda najnevarnejša točka na tej odiseji italijanskega vseučilišnega vprašanja. Saj moramo ravno mi Slovani le prepogostokrat občutiti na lastni koži, saj nam govore mnoga grenka izkustva, da je naš avstrijski konstitucionalizem kaj problematične vrednosti, da so pri nas prerogative parlamenta sicer kakor pribite — na papirju, da pa vlada, ako gre za stvari, ki jej niso ljube, brez posebne nevarnosti stavlja korak preko tega — papirja. V teoriji je moč parlamenta suverena, v praksi je čisto volja vlade močnejša. Zato je tako, kakor smo rekli: mnogo, morda največ bo odvisno od dispozicije vlade, se-li ustanovi italijanska univerza, kdaj in kje!! V slučaju, da bo vlada vztrajala na svojem dosedanjem stališču, ki je je naučni minister Hussarek tudi nedavno temu ponovno označil jasno in energično, in ako bodo Italijani vztrajali na svojem stališču „Trieste o nulla“, potem utegne poteči še mnogo Soče v morje, predno dobe Italijani svojo univerzo.

To je tudi razlog, da smo mi tržaški Slovenci brez posebnega vidnega razburjenja sprejeli poročilo o rezultatu onega glasovanja proračunskemu odseku zbornice poslancev. V tem pogledu je bilo značilno tudi vedenje Italijanov. Sprejeli so sicer vest z zadovoljstvom, ali brez tistih sicer navadnih fanfar in streljanja iz toplicev italijanskega nacionalizma. So pač tudi njih izučila izkustva, da so postali previdnejši in skeptičnejši.

Seveda ni rečeno s tem, da bi bili mi tržaški Slovenci sprejeli rezultat onega glasovanja brez zanimanja, ali celo z resignacijo. Od poklicane strani, od strani našega političnega vodstva je prišel naš odziv na ono glasovanje. Resolucija političnega društva „Edinost“, ki smo jo priobčili v predvčerajšnjem izdanju, označuje sicer na kratko, le v velikih potezih, ali povsem točno in precizno stališče tržaških Slovencev.

Kakor pripadniki naroda, ki se mora sam težko boriti za svoje pravice, ki si mora — siromašen, kakor je — z nerazmerno velikimi žrtvami sam pripravljati svojo narodno svobodo, kakor pripadniki takega naroda moramo biti že v lastnem interesu za izpolnitev vsake resnične kulturne potrebe vsakega drugega naroda.

Ali stvar je taka, da za Italijane vseučilišče v Trstu ni le kulturno, ampak tudi vprašanje narodno-politične moči. In dosledno temu je to tudi za nas.

Nu, za danes se nečemo spuščati v meritum stvari, v konkretiziranje razlogov, radi katerih odklanjamo slej ko prej italijansko vseučilišče, a še posebno Trst kakor njega sedež. Radi važnosti stvari storimo to posebej. Obrazložiti hočemo argumentacijo v omejeni resoluciji v pojasnjenje in podkrepitve našega stališča.

Za danes puščamo na strani stvar samo, rezultat glasovanja, ker nam je izpregovoriti le o načinu, kakor je prišlo do tega rezultata. Izpregovoriti hočemo le o dejstvu, ki ga resolucija političnega društva „Edinost“ globoko obžaljuje v svojem zadnjem odstavku. Ta odstavek glasi: „Nad vse žalostno pa je, da so preko vseh teh pomislekov (navedenih v resoluciji) glasovali za brezpogojno ustanovitev italijanske juridične fakultete v Trstu tudi slovenski poslanci“.

Poznamo razloge, ki jih dotični slovenski poslanci navajajo v svoje opravičenje in ki izvirajo iz vedenja *one slovenske stranke, ki je voditeljica oficijelne slovenske politike*. Priznati bodi, da so se dogdile velike taktične pogrške in da je ozvoljenje zaisti čeških poslancev opravičeno. Ali vse te odkrito pripoznane pogrške ne morejo opravičiti postopanja dotičnih poslancev ob tržaškem vseučiliščnem vprašanju. Da gre za kako stvar podrejene važnosti, ki se morda bolj dotika koristi kake konkretne slovenske stranke ali politične struje, nu, naj bi že bilo in bi to umeli. Ali o takem velikem vprašanju, kakor je ravno italijansko vseučiliščno vprašanje, ki je za nas življensko vprašanje — ob takem vprašanju bi morala biti jednostavno izključena tista politika: vračanja slabega za slabo. Toda dotični češki in dalmatinski poslanci so šli — trda beseda, ali resnična — lahkomišljeno tudi preko dejstva, da ob vprašanju italijanskega vseučilišča v Trstu ne gre le za kako specijelno slovensko stvar, ampak za pozicijo, ki je *nedogledne važnosti za bodočnost vseh avstrijskih Slovanov, a za Dalmacijo posebej direktno življensko vprašanje*. Gospodje iz Dalmacije naj bi pomislili nekoliko, kaj bi bila Dalmacija s svojim gospodarstvom brez stikov s Trstom? In kakor konsekvence temu na-

staja vprašanje: *more-li biti za nacionalno pozicijo hrvaštva v Dalmaciji irrelevantno, kakova je pozicija Slovanstva v Trstu?*

Opozorjamo i gospode Čehe i gospode iz Dalmacije na članek, ki ga je pred kratkim iz peresa italijanskega publicista Pedrazzija priobčil tržaški „Independent“, in jim priporočamo prav nujno, da temeljito preudarejo ta članek, preden zopet oddajo svoje glasove za — *ojačenje Italijanskega elementa v našem Primorju, prav posebno pa še v Trstu*.

„Addio, mare nostrum!“ je pisal Pedrazzi, poudarjajoč, da je poslovanje Trsta, pristanišča, ki s svojim italijanskim obilježjem sedaj pač še vzdržuje nadvlado Italije in italijanstva v Adriji, *največja nevarnost za narodne in gospodarske interese Italije in italijanstva*. Edino le še italijanski Trst s svojim velikanskim pomorskim prometom, nositeljem italijanstva, vzdržuje Jadransko morje v rokah italijanstva; naj se pa poslovanje Trst, je odzvonilo za vedno tej nadvladi italijanstva, in sedanje „mare nostrum“ postane „mare altrui“, *sedanja italijanska Adrija postane last drugega — Slovanov!*

Če Italijani sami, a to ne le naši, temveč, kakor je razvidno iz omenjenega članka in neštivilnih drugih enakih in podobnih spisov, ki jih danzadnem zasledujemo v italijanski dnevni literaturi, še v veliko večji meri Italijani v kraljestvu polagajo toliko važnost na nedotaknjeni italijanski značaj Trsta, če je njim toliko na tem, da ostane Trst italijanski, in žrtvujejo v ta namen vse; *potem bi pač morali vsi oni, katerim je na obstoju slovenske postojanke v Trstu in njenih vztrajnih in požrtvovalnih slovenskih braniteljev, vedeti, da je vsak nov pripevek k utrditvi položaja naših nasprotnikov obenem pest v obraz nam, ki naj varujemo in branimo interese Slovanstva v Adriji!*

To, kar je povedano tu od sovražne strani o pomenu Trsta za italijanstvo in Slovanstvo — Dalmatinci naj ne pozabijo na svoje gospodarske stike s Trstom, a Čehi naj mislijo (tudi če nočejo misliti na slovansko vzajemnost) na potrebe in bodočnost svoje industrije in trgovine — jim hočemo mi še enkrat obrazložiti na podlagi resolucije našega političnega društva, da bodo umeli, da jačanje politične moči Italijanov v Trstu in v vsem Primorju mora postati v nevarnost tudi za njihove gospodarske interese.

Seveda nam utegnejo odgovoriti gospoda v Dalmaciji in na Češkem: saj tudi mi hočemo isto, kakor vi tržaški Slovenci, le vaše taktike ne moremo odobravati! To je odprto vprašanje in mi se nečemo prerekati z gospodo o dobroti ali zgrešenosti naše taktike. Povedati pa jim moramo, da tudi njihova taktika ob vprašanju, ki se tičejo Dalmacije, oziroma Češke, ni vsikdar po našem okusu. Ali radi tega nam nikdar ne prihaja na misel, da bi zahtevali od Dalmatincev in Čehov, naj urejajo svojo taktiko po našem okusu. Mi sodimo, da oni sami vedo, kako bo najbolje in zato prepuščamo njim določanje taktike ob takih vprašanjih. *Naša dolžnost pa je, da jim sledimo in da jih podpiramo. Tako bi morali tudi oni napram nam!*

V resnici pa se je zgodilo, da nas niso le zapustili v sredi nalujega boja, *marveč so se še pridružili sovražniku našemu in — njihovemu!!*

Gospoda! Udarci od sovražne strani bole sicer, ali obenem vsodbujajo vendar še večji energiji. Udarci od prijateljske strani — ubijajo! To boli, gospoda — udarec od njih, ki so nam najbližji. Ne mislimo sicer „najbližji“ prostorno, ampak najbližji, po rojstvu, po krvi, po čustvovanju in po skupnosti interesov.

Zato je bilo njihovo glasovanje v proračunskem odseku čin, ki ga naša resolucija opravičeno in globoko obžaljuje.

Polom v Puli.

Pula 19. 2. 1913.

Včeraj, 17. dan ranprave, je nadaljeval državni pravdnik svoja izvajanja; dotaknil se je vsacega obtoženca posebej in naštel njih grehe. Privilegijo je omenil med drugim tudi, da je od onih 3.000 K, ki jih je poveril italijanski gimnaziji, pustil milostno naloženih celih 14 K.

Kakor sta računski izvedenca že izjavila, trdi tudi državni pravdnik, da so namreč bili pri krađi sporazumljeni vsi obtoženci in zategadelj so tudi vsi krivi in so zaslužili kazen. Obtoženci da se niso še zadovoljevali s ooneverjenjem in falsifikacijami uradnih spisov in računskih knjig, ampak falsificirali in poverjali so tudi račune in podpise privatnikov, kar je tem obteževalneje. Radi onih 2.000 K, ki da jih je Sumberaz (zadnja priča) izročil Fillinichu za kupljena drva, prepušča porotnikom, da odločijo, komu gre več vere: Sumberecu ali pa Fillinichu?

Obtoženci da se izgovarjajo na svoje predstojnike, radi pomanjkljivega nadzorstva. Toda ta izgovor je brez vsake realne podlage, kajti ti ne le da niso nadzorovali, ampak so še pomagali večati nered pri občini.

Na koncu svojega govora je državni pravdnik še omenjal nato pismo enega obtoženca na svojo družino (ki pa je padlo sodni oblasti v roke), kjer piše dotični ob-

toženec med drugim, pričakuje od porotnikov popolno oprostitev; državni pravdnik pa pričakuje od porotnikov kakor mož zaupanja, da store svojo sveto dolžnost, da potrdijo vsa jim stavljena vprašanja, da zamore priti justica do svoje veljave.

Zastopnik oškodovane občine, dr. Divanzo se je pridružil izvajanjem državnega pravdnika in apeliral istotako na porotnike, da storijo svojo dolžnost.

Za tem je govoril branitelj obtoženca Galante, dr. Robba. Govoril je precej dolgo, ali ni mogel povedati nič olajševalnega. Prosil je porotnike, da se usmilijo njegovega klijenta in družine ter naj ga oprostite.

Kakor zadnji je govoril včerajšnjega dne branitelj Horaka, dr. Silvestri.

Ta je istotako dvigal svojega klijenta v deveta nebesa, češ, da je vzoren mož in da so ga le neugodne družinske razmere spravile do tega, in da si je le v sili prisvojil kaj malinga. Priporočal je svojega branilca milosti porotnikov ter je s povzdignim glasom apeliral na njihovo italijansko narodnost, rekši, da Nemci Nemce, Slovani pa Slovine oproščajo in tako naj oni kakor Italijani oprostite svoje rojake kakor — Italijane!! Ker je Galerija pri teh besedah dr. Silvestra pričela ploskati in odobravati to opazko, je predsednik prekinil razpravo.

Iz tega incidenta je razvidno, na kako nizki stopnji je kultura italijanskega liberalnega življa. Razvidno je, kako malo je razvit pravni čut in kako čudne pojme imajo ti Italijani o — morali. Zato, ker si Italijan, lahko krađeš. To je njihova morala! A kakova kultura je to: brez pravne čute in brez morale?!

Domače vesti.

Pogreb pok. Antona Vatovca se je vršil ob veliki udeležbi vzlic neugodni uri in ostremu mrazu. Zrlo se je veliko število znancev in prijateljev, da ga spremijo na zadnji poti. Posebno naš trgovski stan je poslal mnogo zastopnikov. Tudi bivših Kolašev in Kolašic je prišlo blizu toliko, kolikor je šlo društev pevcev in pevk, da se oddolže spominu pokojnikovega za veliko ljubav, ki jim jo je Anton Vatovec izkazoval vsikdar. Spreved se je pomikal od cerkve Sv. Jakoba, kjer je mnogo žalovalcev poselo v kočije, da spremijo pokojnika še na pokopališče. Grob Vatovec se nahaja v bližini vnetega Sokola Sirkca, čegar nagrobni spomenik diči slika pokojnika v sokolskem kroju. V sosedstvu bosta počivala Sokol in pevec, oba po posebnem svojstvu boritelja za napredek tržaškega Slovanstva. Globoka žalost se je izražala na licih, ko je jela padati gruda na krsto, ki hrani zemске ostanke pošteniaka Vatovca, ki je mnogo delal in mnogo trpel. Tem iskreneje smo mu želeli večnega mira.

Mestni občinski svet ima jutri v soboto, ob 7 in pol zvečer svojo sejo. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Razprava o pokritju v mestnem proračunu za leto 1913. 3. Predlog za nakup palače Rittmeyer. Za sklepanje o pokritju je treba kvalificirane večine.

Zagrižen sprevodnik. Iz Brega nam poročajo:

Dne 9. septembra 1912 se je vozila družba Slovencev iz Dekani v Trst; razume se, da je slovensko govorila; tudi od sprevodnika je zahtevala nekatera pojasnila v slovenskem jeziku. Sprevodnik, aroganten človek, ne le da ni hotel nič čuti o slovenščini, temveč je celo žalil Slovence. Eden izmed gospodov, ki je deželni poslanec, se je pritožil na ravnateljstvo drž. železnice v Trstu, ki je v svojem dopisu št. 1513/VL od 4. jan. 1913 odgovorilo: „Po izvršenih poizvedbah se je dognalo, da dotični sprevodnik osebnega vlaka res ni govoril slovenski, ker ni bil do cela zmožen slovenščine. V izogib enakih nedostatkov so se uvedle primerne naredbe. Nesprotno pa dotični sprevodnik zanika neprimerno obnašanje.“

C. k. ravnatelj drž. železnice:
Podpis.

Samo ob sebi je umevno, da krivec taji krivdo, dokler se daja tajati. Najlepše pa je, da ravnateljstvo samo priznava, da ima na slovenskih tleh nameščene ljudi, ki ne poznajo deželnih jezikov. — Drugega komentarja menda ni treba.

Nekdo navzočih.

Ne poznajo nas! Ni dolgo temu, kar je pisala „Edinost“ o napredku „Zadruga združenih čevljarjev“, ki ima trgovino v ulici Chiozza 9, in vendar je mnogo takih, ki te zadruga ne poznajo. Slišal sem namreč, ko je uradnica imenovane zadruga telefonirala trditi Gazulji. Ko je na odgovor „chi parla“, odgovorila: „Zadruga združenih čevljarjev“, je odgovoril tamošnji nameščene: „Non conosco“. Zares lepo! Trditi Gazulji pa svetujemo, naj drugičkrat vzame uradnika, ki bo poznal slovenske trdke.

Telefonski promet. Z 20. dnem februarja t. l. se uvede telefonski promet med Trstom, Ljubljano ter med Zalacgerszeg-om. Govorilna pristojbina znaša 4 K od vsakega navadnega trinitutnega pogovora.

Ustanovljen občni zbor „nar. soc. mlad. organizacije.“ Prejeli smo: V Vašem cenj. listu, št. 50, z dne 19. t. m., čitam, da na obćnem zboru narodne socijalne mladine ni bilo prečitano blagajniško poročilo.

to je, koliko dohodkov in koliko stroškov je imelo gori imenovano društvo. Spodaj podpisani izjavljamo, da bi bilo bolje da bi se bil gosp. dopisnik boljše informiral o stvari, kajti, da je bilo poročilo prečitano, lahko dokazem s 16 pričami.

Kar se tiče blagajniškega mesta, Vam naznanjam, da sem se jaz pri obnem zboru hotel odpovedati, na podpredsednikovo prošnjo sem obdržal mesto, dokler pride priložnost, da ta posel izročim drugemu.

Obnem Vam naznanjam, da zaradi resolucije z današnjim dnevom odstopam od blagajniškega mesta, kar sem tudi sporočil odboru narodne socialne mladine.

Kar se tiče glasovanja o resoluciji nisem vedel, da odborniki nimajo pravice glasovati.

Anton Požar.
V zadoščenju. Svojeodbojno so prinesli tržaški listi — in med temi tudi „Edinost“ — policijsko vest, da so pismonoša Andreja Baucona aretirali, ker je na sumu, da je odpiral pisma. Uvedena je bila seveda stroga sodna preiskava, ki je trajala okoli 2 meseca. Sedaj pa je dobil gospod Baucon od deželnega sodišča obvestilo dno 15. februarja št. XV. 2035/12, s katerim mu ta oblast javlja, da je kazensko postopanje proti njemu **ustavljeno in zaključeno.**

Priljubljen to v zadoščenju po krivici osumljenemu, čestitamo g. Bauconu naj iskreneje.

Deželno-zborska dopolnilna volitev v Istri na mesto odstopivšega poslanca d. r. Rtosso se bo vršila 18. maja, morebitna ožja volitev pa 25. maja.

Posebna doklada za oficirje. Čuje se, da dobe oficirji v področju oziroma zborov, kjer so ukrenjene posebne odredbe, takozvano ekvipažijsko doklado v znesku 100 K.

Koncert „Glasbene Matice“ dne 7. marca t. l. v Ljubljani. Kakor čujemo, je dobil operni pevec G. Josip Rjavac, sedaj na Dunaju, od „Gl. Matice“ povabilo, da sodeluje pri velikem koncertu, pri katerem se bo izvajala svetovnoznana Dvočakova zborova balada „Mrtvaški ženini“. G. Rjavac bo pel eno glavnih partij tega dela, namreč ženina. G. Rjavac je pred kratkim priredil v Ljubljani v zvezi z nadebudnim mladim skladateljem in pianistom gosp. Ravnikom v vsakem oziru lepo uspel komorni koncert in dosegel veliko opravičene priznanja. On že danes lahko velja za najodličnejšega interpreta moderne slovenske pesmi. Njegov nastop v koncertu „G. Matice“ vzbudi brezdvomno vsestransko zanimanje.

Kakor doznajemo ravnokar iz zanesljivega vira, nastopi g. Rjavac tudi v Trstu na velikem koncertu, ki se bo vršil trstnega meseca marca t. l.

Avstrijsko zblíževanje s slovanskim Balkanom. V ponedeljek zvečer je hotel v Pragi predavati o izročilih vprašanju in o balkanski vojni bolgarski poslanec in šef d. r. „Bolgarije“, dr. Spisarevski. Zbralo se je bilo več sto oseb, a ko je hotel Spisarevski začeti — njegov govor bi se bil navzočim tolmačil, mu je predal policijski uradnik prepoved policije, da ne sme predavati, ker bolgarski jezik na Avstrijskem ni v rabi.

Pač čudno. Francozi se pri nas sme predavati, tudi angleži, kajpada i latinski. da celo esperanto lahko posluša dobri Avstrijec. Zadnje čase se klatijo neke po Gornjem Štajerskem celo neki škiljavi Japonci, ki hvalljo svojo rumeno kulturo v kdo ve kakem žargonu; bolgarsko-slovanski pa ne smeš povzeti besede in to danes, ko išče uradna Avstrija za „mlade Avstrijce“ kruha na Balkanu. Bodo pač dobrodošli s takim priporočilom.

Ciril-Metodov ples. Odbor CM plesa je razposlal pred plesom, kakor običajno, tudi letos na tržaške in izven-tržaške Slovane vstopnice s pozivi in priloženimi položnicami za nakazila prispevkov. Mnogo, zelo mnogo teh vstopnic pa še do danes ni bilo vrnjenih, niti še ni bilo nakazanih dotičnih zneskov, da je odbor konstatiral celo pri natančnem kontroliranju vstopnic, ki so bile na večer plesa uporabljene, da je med temi nad 300 takih, ki še do danes niso plačane, kar pač ni posebno razveseljivo. Odbor apelira zato, da bo mogoče čimprej zaključiti račune, in da se prihrani čimveč stroškov in dela s tirjanjem na vse one gg. tvdce in društva, ki so vstopnice prejeli in jih ne vrnil, oziroma uporabili, da v najkrajšem času nakažejo svoje prispevke po poštni položnici ali pa nakaznici na odbor CM plesa ul. Valdirivo 29.

Tržaška mala kronika.

Trst, 20. februarja.

Klakerjeva usoda. Po italijanskih tiskih je bil znan — izstati pri operi je deloval — kot glavni klaker sedaj 46 let stari Vittorio Bolli iz Benetk. Ko pa je videl, da

klakerstvo nič kaj ne nese, je v družbi z nekim Angelom Angeloni začel goziti raznim umetnikom, češ, da bo v teatru žvižgal, če mu ne dajo denarja. Tako je Bolli delal z manjšim ali večjim uspehom že od 1. 1910 in zdaj pa zdaj ga je ovajal kak igralec. Ko ga pa je sedaj policija res zaprla, ga ne more državni pravdnik konfrontirati, ker je večina oškodovancev že zapustila Trst. Ker torej ne vedo, kaj naj bi z njim, so sklenili, da ga poženjo preko meje.

Natakarjeva uniforma. Nekoliko predno je snoči odšli na Danaj poštni vlak, so na peronu južne železnice prišli natakarja z ladje, 18 let starega Ljudevita Seidla iz Brna in sicer na ovadbo natakarja Viktorja Ljube s parnika „Koerber“. Ljuba je ovadil Seidla, da mu je ukradel kompletno uniformo v vrednosti 25 K, ali bolje, da je on Seidlu dal uniformo, da bi jo prodal za 25 kron. Seidl pa je uniformo obdržal in dal lastniku le dve kroni, z drugim denarjem pa je hotel oditi. Seidla so vtaknili v zapor, da se vzrok tako naglo nameravanega odhoda pojasni.

Tatvina oranž, kave in sladkorja. Na voglu ulic Vienna in Valdirivo je zgleadal stražnik človeka, ki je nosil na ramah zaboj in ki se je takoj umaknil v neko bližnjo gostilno, ko je zapazil stražnika, do čim sta dva druga človeka zbežala. Stražnik je takoj zaplenil zaboj, v katerem je bilo 360 oranž in katerega naslov se je glasil na ime nekada gospoda v Kopru. Vreden je bil nekako 20 K. Moža je stražnik seveda aretiral. Je to 44letni dninar Antonio Viola iz Trsta, ki stanuje v ulici Molin a vento št. 17. Od kod je dobil zaboj, ni mogel verjetno dopovedati. — Včeraj popoldne so prišli pri izhodu iz svobodne luke 22letnega Guida Mattiellija in 49 etnega Gaetana Gampaola, oba pomorščaka iz Pesara. Pri njima so našli pol kilograma kave in dva kilograma sladkorja, ko sta omenjena pomorščaka ukradla.

V znamenju noža. V neki krčmi v ul. Lazzaretto vecchio so snoči prišli 24let starega Joahima Catapanna iz Barlette v Italiji, ki je v Trstu bival v ulici Petronio št. 9. Zapril so ga na besedo Franceta Jakobina in Josipa Godine, ki oba trdita, da jima je v prepiru grozil z nožem in ju hotel napasti.

Polijski odgon. Policijsko ravnatelj je ukrenilo, da spravi s silo te-le nadležne tulce preko meje v njih domovino: Slikarja za sobe, 35 let starega Savija Fabia iz Vidma, ki je odslužil tu kazen po § 312 k. z. — Egidija Pauluccija, 21letnega Napulčana, kočijaža, ki je goljufal tu in sleparil in kradel v Italiji. — Patricija Pacagnello, 33etnega mehanika iz Padove, ki je kot nevaren zločinec ušel iz padovanskih ječ. Tu so ga pa zaprli minolega novembra, ko se je skrivaj po izvršeni tatvini in vlomu pod napačnim imenom. — Mihajla Runjančeva neke iz tverske gubernije v Rusiji, ki se je potikal po Trstu kot mehanik brez stanovanja in posla. — Beneškega knjigoveza, 55 let starega Carla Venezianija radi predolgih prstov. — Slaboglasnega Antona Gabbija iz Romagne, ki je bil vkljub svojim 37 letom že povsod kaznovan. — Tri podjetne Hrvate Mateja Mikeža, Pere Jovanoviča in Demetra Spanoviča, ki so dosegali v Trstu kaj lepe uspehe s potepuštvom, hazardiranjem in goljufivo igro. — V Benetke pristojnega 31 let starega trgovskega agenta Umberta Prestrossa, ki je bil tu kaznovan radi sleparstva in goljufive krade.

Porotno sodišče.

Za bodoče zasedanje tržaške porote, ki se začne dne 3. marca so bili izrebrani sledeči glavni porotniki: Evgen Bernardini, Franc Blažina, Anton B. gdanović, Adolf Brunner, Josip Carra, Jurij Černe, Andrej Cetinič, Alojzij Dugolin, Jakob Erclgoi, Minael vit. Galatti, Matej Gomizel, Ivan Grunp, Josip Gregorič, Ivan Hervetin, Nikolaj Jovanović, Adolf Just, Anton Kalster, Franc Kocjančič, Ivan Korič, Krištof Lucić Ivan Mankoč, Humbert Mauria, Ivan Millionich, Matej Millovnig, Jernej Pinter, Oktavijan vit. Porenta, Aleksander Žgur, Anton Simonit, Josip Stantič, Emil Teuschl, Josip Trampuš, Anton Turk, Josip Urbančič, Josip Zarzino-vich, Anton Žarjal, Josip Žig n.

Namestniki: Emil Cmadori, Alojzij Cominotti, Ciprijan de Nardo, Viktor Dusatti, Emil Hacker, Edward Millosovich, Fridrik Motka, Julij Piazza, Alfred Pollitzer.

— ZDRAVNIK — Dr. D. KARAMAN

specijalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)
ordnuje na svojem stanovanju v Trstu,
Corso št. 12
od 11 1/2 do 1 1/2 in od 4 1/2 do 5 1/2 popoldne.
TELEFON 177/IV.

POHIŠTVO **SOLIDNO : in : ELEGANTNO**
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje g. dr. F. Holzmeister-ja, v Sarntheinu.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Vaše **ŽELEZNATO KINA VINO SERRAVALLO** je gotovo eden izmed mnogih sličnih izdelkov, katerega dosedaj v dobroti ni še prekosil nihče v tej stroki. Moram priznati, da mal in veliki prav dobro prenesejo vaše vino in jaz sem dosegel v vseh slučajih terapije, vse kar sem hotel. To vam potrjujem z veseljem.

Dr. JOACHIMOWITZ.

Odlikovana pekarna in slaščičarna Vinko Skerk - Trst

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bonbonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, krokanov in vse predmete za peč. Najfinejša moka iz najboljših mlnev po najnižji ceni. Fina inozemska vina in likerji v steklenicah. Brezplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščice se izdelujejo s higijeničnim električnim strojem.

„Slavija“

vzaj. zavarov. banka v Pragi

Rezervni fond K 53,758.285-24.
Izplačane odškodnine in kapitalije Kron 115,398.603-61.
Dividend se je doslej izpl. K 2,598.081-85.
Po velikosti druga vzajemna zavar. naše države z vsekozi slov.-narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavar. na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili. Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in nakulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. Zavaruje tudi proti vlomom. Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Glavni zastopnik v Trstu
V. CEGNAR, ulica Caserma 12,
TELEFON št. 21-47.

NEDVOMNO JE PRAVICA

vsake gospodinje, da dobi za svoj dober denar isto blago pri nakupu, katero je kot njej ugajajočo izdatno kakovost že od nekdanj preizkusila. Tako je tudi s „pravim : Franckovim : prídátkom za kavo“ s kavnim mlinčkom!!!

Pred varajočimi ponaredbami se v interesu kupovalk nujno svari.
TOVARNA V ZAGREBU.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

== **IORUBIN CASILE** ==

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. **konfeti Casile** katarji korenito ozdravijo s

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba

rabiti zelo nevarnih cevč (šlinge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravijo **uretralna zoženja** (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Škatlja konfetjev Casile K 4.—.

Iorubin Casile, najboljšje protisifilitično in poživljajoče kričastilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti siflidi, aneoziji, impotenci, kostoboli, lahias, vnetju žlez, polnim madežem, izgubi semena, polucijam, spermatorol, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinove kiseline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3-50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretrosis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3-50.

Kdor želi večjih pojasnil, tiskovino itd. naj naslovi dopis na lekarno Serravallo za g. Casile Trst ki poda odgovor s obratno pošto sastonj in s vsi rezervno. Priznani medicinski iz elki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloga v Trstu : Mario Lang, lekarna Serravallo.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

Slovensko gledališče.

Robidova drama „V somraku“, ki so jo snoči dali na našem odru, bi bila pač že vsaj z ozirom na to, da je bila prva domača, slovenska drama v letošnji sezoni, zaslužila nekoliko večjo pozornost našega gledališkega občinstva, ki pa si jo je prišlo ogledat v silno skromnem številu. Ne pravimo morda, da je drama bogzna kako fenomenalno delo, ima pač svoje dobre in slabe strani, reči pa se mora, da je vendarle nad povprečnostjo naše dramske literature, vsaj one, ki je prirojena za oder.

Prvo dejanje, nekaj dispozičnega uvoda, je pač res dolgočasen preko mere; oni dolgi dialogi ubijajo naravnost. Dejanja prav čisto nič. Tuptam je stvar tudi precej neverjetna. V drugem dejanju je simpatičen in v resnici tudi dobro izdelan prizor dr. Ostra z Vando. Naslednji prizor, dr. Oster in Mici, je že nekoliko prisiljen, zlasti ono pismo ki igra nekako ulogo „deusa ex machina“. Končni prizor pa je naravnost mučen. Sicer je pač res verjetno, da se boji ženska nabitega revolverja, toda ono beganje tja in sem, ono pokanje — prava klavnica. Edino tu je v drami nekaj dejanja, a to dejanje napravljajo gledalci kurjo polt in mu dviga las. Obenem pa je s tem tudi dosežena kulminacija v drami in pravzaprav tudi njen konec. Kakor je že cela stvar precej misteriozna, bi jej ne škodovalo čisto nič, ko bi bil pisatelj tudi nehal tu, saj tretje dejanje itak ni družega, nego nekak epilog brez konca. Če si gledalec misli nekaj več ali nekaj manj, je že skoraj vseeno.

Da je skušal pisatelj spraviti v stvar nekoliko več dejanja in veliko manj fantazij o solncu in zvezdah, bi bila drama znatno boljša. Taka, kakor je, pa skoraj ni mogoče, da bi ogrela gledalca.

Igralcem je treba priznati, da so storili v polni meri svojo dolžnost. Ga. Dragutina včeva in g. Dragutinovič sta se v resnici potrudila, da sta rešila, kar se da rešiti iz dolgočasnja prvega dejanja, v drugem dejanju pa je bila stvar le nekoliko pregrozna. Nema igra g. Dragutiničeva v tretjem dejanju zasluži pohvalo. Prav dobra je bila ga. Dragutiničeva v prizoru drugega dejanja z g. Toplakom, ki je podal dr. Ostra s polnim umevanjem uloge, umerjeno, do stojno. Ga. Iličičeva mu je bila kot Vanda dobra vrstolca in se jima je tudi že omenil ni prizor drugega dejanja tudi posrečil najbolje. Nekoliko premalo izražen pa je bil njen obup v tretjem dejanju, ko izpозна svojo zmožnost. Gca. Železnikova je bila v ulogi Vandine matere zlasti v prizoru s hčerjo precej neizrazita.

V splošnem je bilo občinstvo z uprizoritvijo zadovoljno, vendar pa ne verjamemo, da bi se mogla drama vzdržati na našem odru.

V nedeljo ob 3:30 se bo pela poslednjikrat v letošnji sezoni Gilbertova opereta „ČEDNOSTNA SUZANA“.

Kdor še ni imel priliko, da bi si ogledal to opereto, naj ne zamudi nedeljske popoldanske predstave.

Zvečer ob 8 se prvič uprizori na našem odru nad vse kratkočasna in vesela vandeviska opereta iz vojaškega življenja „REZERVISTOVA SVATBA“.

Naše občinstvo opozarjamo na to no viteto in pripominjamo, da je libreto te igre precej veselejši od operete „Jesenskih manevrov“ ki se je že mnogokrat pela na našem odru.

Predstava je v obonementu A. Vstopnice se dobe pri dnevni blagajni v „Nar. domu“.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer pevska vaja za mešan zbor. — Prosim točno in vsi.

Pevovodja.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Jutri, v soboto, točno ob 8:30 sestanek v gorenjih prostorih restavracije „Balkan“. Tovariši, pridite v obilnem številu. Gostje dobrodošli!

Nar. del. organizacija.

Govorniška šola bo danes od 8—9 zvečer v društvenih prostorih.

Lesni težaki. V soboto ob 6 zvečer bo sestanek v društvenih prostorih, ulica Sv. Franciška, št. 2.

Delavci tovarne „Linoleum“. V soboto ob 5 popoldne v društveni dvorani, ulica Sv. Franciška št. 2, shod delavcev tovarne „Linoleum“.

Tesarska skupina NDO. V soboto sestanek v društvenih prostorih NDO v ul. Sv. Franciška št. 2.

Vesti iz Goriške.

Pogreb deželnega glavarja dr. vit Pajerja se je vršil včeraj popoldne z vso slovesnostjo. Krsto je blagoslovil ob navzočnosti velikanske množice občinstva stolni pračt monsignor dr. Faldutti, nakar se je razvil velikianski sprevod. Začetek so tvorile

vse šole z učiteljstvom, nato je sledila mestna godba, ognjegasci in dva voza vencev, nakar je prišel voz s krsto. Za krsto so nosili pokojnikova odlikovanja. Castno spremstvo so tvorili župani občin, katerih častni član je bil pokojnik in po eden zastopnik korporacij, ki jim je načeloval rajnik. Deželni odbor je zastopal dr. Stepančič. V sprevodu se je nahajal namestnik princ Hohenlohe, ves deželni odbor, deželni poslanci, namestništveni podpredsednik grof Antems, okrajni glavar Rebek, goriški župan Bombig, odposlanstvo tržaškega mestnega odbora in sveta, dr. Rizzi za istrski deželni odbor in vsa sila državnega in deželnega uradništva, zastopniki društev itd. itd.

Na Katerinijem trgu se je sprevod razšel, častno spremstvo in veliko število pogrebcev pa je sledilo krsti na pokopališče, kjer sta govorila dr. Pinausig in Bombig.

Tako je zopet legel v grob eden onih, ki je bil ves čas svojega življenja najodličnejši nasprotnik našega naroda, ki pač ne more ohraniti nanj blagega spomina. Naj bi ga ne težila naša slovenska zemlja!

DVRANA ZA SODNE DRAŽBE.

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi v soboto, dne 22. t. m. od 9 do 11 dop. se bo prodajalo: šivalni stroj „Singer“, posteljniki, žimnice na pe resu, brzovar, stoli, gramofon s ploščami slika, majhna varnostna blagajna, decimalna tehtnica, šivalni stroji za črevlarje, bobni, razna kopita za čevlje in škornje, kože, usnje, mazilo za čevlje, vosek, gumbi, pod loge, zaponke.

Od 3 do 6 pop.: razne oblekce, predpasnički, čepice, spodnje, srajčke, nogavice in avbice za otroke.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 vin. besedo. Mastno tiskane besede enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 vin. Plača se takoj inšertnemu oddelku.

Prodajo ali v najem se dajo razne gostilne, kavarne, mlekarne in drugi obrtni obrati, hiše, vile itd. Pojavnika daje Kolaršič, kavarina Corso od 9—11, 8—6, telefon št. 825. 417

Fotografa Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 444

Izvežban korespondent, zmožen slovenskega, nemškega in laškega jezika, z dovršeno tehniko, tudi za neeljiv računovodja, ponuja na podlagi izvršnih spricval svojo službo. Prijazni dopisi inšertnemu oddelku „Edinosti“ pod „Korespondent“. 380

Slovenka, spretna v sobarstvu in v kuhinji, stva. 25letna, večša popolnoma slovenske in nemščine, želi vstopiti v službo h kakoli družini. Ponudbe naj se pošiljajo na inšertni oddelku „Edinosti“ pod „Sobarica“ št. 400. 400

Brivska dvorana. Slavnemu občinstvu, posebno iz Rojana in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro postrežbo jamči Stefan Vukomanović, brivec

Zobotehnični ambulatorij Univ. zdravni ka Dr. Makso Barry Ermanno Schultze, I. tehnik. Trst, ulica Caserma šte. 17, II. nadstr.

Posebni zavod za umetne zobe brez ustne plošče. Plombiranje z zlatom, olatinom in porcelanom Vsa dela brez bolečin. Zdravje je krivo rastočih zob. Zmerne cene. Sprejema od 9 do 1 in od 3 do 6 popol.

ANTON SKERL - TRST

mehanik, zaprisežen izvedenec.

Trg Carlo Goldoni šte. 10—11, Tel. 1734

Zastopnik raznih tovarn avtomobilov, motokoles itd. Genera ni zastopnik tovarne avtomobilov „Ford“.

Zaloga avtomobilov, motokoles itd. Napeljava in zaloga električnih zvoncev; prodaja gramofonov, ksenofonov in fonografov. Zaloga priprav za točenje piva. Lastna delavnica za popraviljanje živalnih strojev, koles, motokoles itd. — Velika zaloga pripadkov.

Velika contraina garaža, ulica del suoni 15, vogal ulica Gosposke TELEFON 2247. — STOCK PERUM GOODRICH (amerikanaka). AVTOMOBILI NA POSODO PO ZMERNI CENI.

Gualtierio Cozzio

Passe San Giovanni 3 in Torronte 15 (nasproti Chionati) Trst

PRVA brusarska DELAVNICA za električni motor.

Bogat izbor škarij brivnih britve, nožev itd. itd. itd.

Brušenje vsakovrstnih rezil in strojev za striženje las.

== Nizke cene ==

Salon za gospe

Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelovanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem

A. ŠEBEK,

lasuljar, Trst, ulica G. Carducci šte. 9.

Zelo redka prilika!

Pohištvo

Cene izredno znižane!

Najbogatejša izbor!

Tri letna garancija!

Dajo se olajšave pri plačilu.

Guglielmo Brod & Co

ulica Gioachino Rossini šte. 26.

Genik brezplačno

Slovenska šivilja

se priporoča cenj. občinstvu.

Ljuboslava Baučer

Trst, ul. Istituto šte. 13, Trst pritličje.

Ljudska urarna

BOGOMIL PINO

Trst, ulica Vincenzo Bellini šte. 13

(nasproti cerkve sv. Ant'ne novega)

Bogat izbor

ur, verižice, ovratnih

verižice, uhanov, pr-

stanov, zapestnice itd.

Konkurenčne cene.

Novo konsumno društvo

Trst, ul. Lazzaretto vecchio šte. 31

priporoča svojo gostilno

„Alla nuova Stazione“

Toči izvrstna vina: dalmatinsko, istrsko in belo vipavsko. Gorka in mrzla jedila. Dobra kuhinja. Točna in cena postrežba. SLOVANI DOBRODOŠLI!

Alojzij Boik

Trst ul. Belvedere 3, Tel. 342 R.VIII.

Trgovina delikates,

kolonijalnega blaga in jestvin vseh vrst. Blago vedno sveže in prve vrste.

Razpošilja se tudi po pošti in dostavlja na dom

Artistični fotografski zavod

Ezio de Rota - Trst

ulica Barriera vecchia šte. 27 (nasproti lekarne Picciola). — Fotografije na svetlem in motnem papirju, plastično in naravn izvršene. Povečanje vsake slike na olje, akvarel ali pastel. Specijaliteta: Dopisnice z artističnimi pozami 10 komadov 3 K. Zavod je odprt od 8 zjutraj do 6 popoldne. Fotografira se ob kakršnem si bodi vremenu.

Zdravilno pivo dvojnega kvasa

Vali zdravniki ga priporočajo.

Odlikovano na 7 razstavah:

S. STEFAN

Odlikovano na 7 razstavah:

Glavna zaloga v Trstu, via Valdirivo šte. 32. — Telefon šte. 2201.

G. Ferluga - Trst

via Barriera vecchia 31

priporoča velenjenemu občinstvu svojo

slasličarno

vedno oskrbljeno s svežim blagom, vseh vrst slaščic in konfeture. — Vsakovrstni likerji in vina v steklenicah

CENE JAKO ZMERNE. POSTREŽBA TOČNA.

Sprejema vsakovrstna pečiva.

Umetno - fotografski atelje

Trst, ulica Rivo šte. 42 (pritličje) — pri Sv. Jakobu — (pritličje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, no-

tranjost lokalov, porcelanske pl. ške za vsakovrstne spomenike itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsake fotografije

Radi udobnosti gosp. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta

V ulici Carradori št. 4

(vogal ul. Nicolò Machiavelli)

se je otvorila te dni nova, velika

trgovina drobnarij

v kateri se prodajajo vsakovrstne bižuterije, japonske vaze, posode za kavo, čaj itd. katere prihajajo naravnost iz Japonske.

Silvestro Ricci

Trst, ul. dell' Istria 79

(Zg. Čarbola, Ponzano sup.)

Tovarna cementnih plošč in cevi

v veliki izbiri.

Izvršujejo se tlakarska dela. Cene nizke.

Trgovina razne PERUTNINE

v bogati izbiri.

Trst, ul. Campanile šte. 15. - Tel. 759.

Purani, goske, race, piščanci, štajerski in domači, pouhard. — DIVJAČINE: zajol, srne, jerebice, skalne jerebice (kotorni), fazani. Čajno maslo in jajca.

Vse po ceni, da se ni bati nikake konkurence.

G. de VECCHI

naslednik A. FONDA,

Trst, ulica del Bosco šte. 17.

Zaloga sena, krme in otrobov.

Seno I., slama, ogersko seno beneški otrobi, otrobi št. 84.

GOSTILNA N. D. O.

v Trstu, ulica Carradori šte. 18

ki jo sedaj vodi g. HINKO KOSIČ, se dob vedno sveže pivo, prve vrste vino - teran, gorka in mrzla jedila ob vsakem času. Na razpolago več sob za prenočišče po nizkih cenah. — Priporoča se za obilen obisk.

Zaloga izdelanih oblek

Velika izbira vsakovrstnih oblek za gospe in dečke, sukenj, površnikov vseh kakovosti. Specijaliteta v veznji. — Izbira volnenega blaga.

NA OBROKE! Zmerne cene!

Adolf Kostoris

Trst, ulica S. Giovanni šte. 16, I. nad.

zraven „Buffet Autom.“ — Telefon 251, Rim. II.

POZOR! Skladišče se nahaja v I. nad. ::